

Coordinació docent per al desenvolupament de la competència documental dels traductors.
--

Pilar Cid
Filologia Catalana. Àrea de Documentació.
Facultat de Traducció i Interpretació
Pilar.Cid@uab.cat

Marisa Presas
Traducció i Interpretació
Facultat de Traducció i Interpretació
E-mail: Marisa.Presas@uab.cat

RESUM DE L'EXPERIÈNCIA

Els models de la competència traductora contempnen la competència informacional com un dels seus components al costat de la competència bilingüe i els coneixements de la matèria del text, per exemple. Actualment, però, l'adquisició d'aquestes competències es fa en gran part per separat en assignatures diferents.

Les autores estem treballant en un projecte d'integració de competències de Traducció general de l'alemany i de Documentació. A la nostra comunicació exposarem aquest projecte: les competències integrades, les bases metodològiques per al seu ensenyament-aprenentatge i algunes activitats d'aprenentatge i d'avaluació.

ABSTRACT

Models of translator competence consider informational competence to be one of the core components in addition to bilingual competence and matter knowledge. At present, however, the acquisition of these competences has been separated to a large extent in different subjects. We are working on a project that integrates the competences of Translation from German and Documentation. In our communication we will present this project: the integrated competences, the methodological bases for their acquisition and some learning and evaluation activities.

PARAULES CLAU

Traducció – Documentació – Formació per competències
Translation – Information Science – Competence-based Training

ÀMBIT GENERAL D'INTERÈS DE LA INNOVACIÓ

- a) Planificació i coordinació docent entre assignatures d'una titulació
- b) Desenvolupament i adquisició de competències.

DESENVOLUPAMENT

1. Objectius

El projecte que exposem pretén coordinar els objectius i les competències de Documentació de futurs traductors i dissenyar activitats específiques d'aprenentatge i avaluació coordinades entre les assignatures de *Documentació aplicada a la Traducció* i *Traducció general alemany-castellà*.

2. Descripció del treball

Competència informacional

Està àmpliament acceptat que un bon traductor ha de posseir entre les seves competències específiques la competència informacional. Entenem com a competència informacional el “conjunt de coneixements, habilitats i actituds que capaciten i permeten als individus interactuar de forma efectiva amb la informació, ja sigui per a la resolució de problemes, la presa de decisions o l'aprenentatge al llarg de la vida” (Ortoll 2003).

Aquesta competència és imprescindible per a un traductor, el qual ha de ser capaç de detectar necessitats d'informació, identificar i localitzar les fonts d'informació més adients (documents, bases de dades, directoris de recursos, etc.), cercar la informació dins les fonts, avaluar i comprendre les respostes obtingudes i finalment utilitzar aquestes per poder traduir el text

Formen part de la competència informacional la documental i la informàtica. A l'assignatura de *Documentació aplicada a la Traducció* es treballen la competència documental i també algunes habilitats tecnològiques inherents als sistemes d'informació actuals. Així mateix, en algunes assignatures de traducció s'apliquen tècniques documentals i tecnològiques en la cerca d'informació. Però no hi ha coordinació profunda i sistemàtica entre assignatures. Com a conseqüència, a *Documentació* les competències es treballen deslligades en bona part d'un procés de traducció, i a les assignatures de traducció, les tècniques documentals i informacionals en general es tracten de forma superficial.

2.2. **Documentació i Traducció**

La Documentació és una disciplina científica que té per objecte l'estudi de la gestió eficient del coneixement social, amb la finalitat de posar-lo a disposició d'un col·lectiu d'usuaris o de la humanitat en el seu conjunt; l'objectiu últim és permetre i facilitar el procés d'obtenció de nous coneixements (Codina, 1997:23). Per aconseguir aquesta gestió eficient, i en definitiva la difusió de la informació, ha desenvolupat al llarg del temps instruments intel·lectuals, mètodes i tècniques per a dissenyar Sistemes d'Informació i Documentació (SID) cada vegada més rics, més complexes, més intel·ligents, en definitiva, més efectius.

Però, a més a més, la Documentació és una disciplina auxiliar per a d'altres ciències o disciplines, per exemple, la Traducció. Efectivament, resulta impensable que un traductor, ja sigui especialitzat o literari, pugui dur a terme la seva tasca sense documentar-se, és a dir sense fer servir fonts terminològiques, temàtiques, lexicogràfiques i gramaticals, en qualsevol tipus de suport.

Per tal que la cerca d'informació no sigui una cursa d'obstacles, el professional ha de conèixer les tècniques i procediments documentals, així com les característiques de les tipologies de documents i dels SID. Tot això li facilitarà la tasca d'accedir, seleccionar i recuperar la informació realment útil per a la seva feina (i no “qualsevol” informació o “qualsevol” document, sinó aquells que resolguin millor les seves necessitats informatives). Anant una mica més enllà, podríem afegir que certs coneixements de Documentació l'ajudaran també a dissenyar i explotar els seus propis recursos, per exemple bases de dades documentals de traduccions realitzades, de textos paral·lels, terminològiques, directoris de recursos, etc. (Palomares, 2000).

L'ensenyament de la Documentació, en forma d'assignatura troncal d'Estat en el primer cicle de la llicenciatura de Traducció i Interpretació que s'imparteix a les universitats espanyoles, ha estat el reconeixement oficial de la importància que té per a un traductor el posseir certa formació en tècniques

documentals.

D'altra banda, en el moment actual, en el que s'estan revisant tots els plans d'estudi i la llicenciatura de Traducció i Interpretació està en vies de convertir-se en Grau, la importància de la Documentació està àmpliament recollida en els documents de referència que s'utilitzen per dissenyar els nous plans d'estudi, com per exemple el *Libro Blanco: título de grado en traducción e interpretación* (2004).

2.3. L'assignatura de Documentació aplicada a la Traducció de la llicenciatura de Traducció i Interpretació de la UAB.

Aquesta assignatura forma part de la llicenciatura de Traducció i Interpretació des de la segona meitat dels anys 80, primer com assignatura optativa i des del curs 1992-1993 com a troncal d'Estat. Fins el curs 2004-2005 era a primer curs, i a partir del 2005-2006 a segon, on continua fins ara a l'espera de la reforma del pla d'estudis, la implantació del qual es preveu per al curs 2009-2010. Actualment l'assignatura té 4 ECTS.

Tot i que el perfil dels alumnes varia segons els anys, a grans trets podríem dir que els estudiants arriben amb certs coneixements de fonts d'informació i algunes habilitats de cerca, però els manca sistematitzar i completar aquest bagatge, i sobretot, entendre la importància que té fer una bona tasca de documentació per aconseguir òptims resultats a la traducció.

Els objectius de l'assignatura es divideixen en dos grans blocs. El primer i més important es dedica fonamentalment a conèixer la teoria, els conceptes bàsics de la disciplina i les tipologies de fonts d'informació, a aplicar les tècniques documentals en la cerca eficient de la informació i a desenvolupar en l'estudiant un sentit crític respecte dels resultats obtinguts. El segon bloc (del qual no ens ocupem en aquesta comunicació), es podria denominar "metodològic": l'objectiu és que l'alumne conegui i apliqui els requeriments i parts del treball acadèmic i, especialment, que pugui elaborar bibliografies segons la norma internacional.

2.3.1. Les competències de l'assignatura

De forma més concreta, els objectius i competències del primer bloc al que fem referència són:

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES
1. Conèixer la teoria, els conceptes, els mètodes i les tècniques de la Documentació.	<ul style="list-style-type: none">- Identificar la importància de la informació en el desenvolupament de les activitats humanes.- Diferenciar els conceptes "informació" i "coneixement".- Identificar els problemes d'accés a la informació.- Identificar els problemes legals d'accés a la informació.- Identificar la vinculació de les disciplines de la Traducció i la Documentació.
2. Conèixer les tipologies de fonts d'informació útils per al traductor.	<ul style="list-style-type: none">- Identificar les diverses tipologies documentals.- Identificar els diferents sistemes d'informació i documentació.- Identificar les tipologies de recursos web.
3. Comprendre els problemes de traducció.	<ul style="list-style-type: none">- Identificar tipus de problemes de traducció, amb especial incidència en els temàtics i culturals.- Identificar les necessitats informatives.
4. Aplicar els conceptes i les tècniques documentals a la cerca de fonts d'informació	<ul style="list-style-type: none">- Concretar la necessitat informativa abans de fer la cerca.- Seleccionar les fonts d'informació.- Emprar els llenguatges d'interrogació de les bases de dades i cercadors.- Emprar els llenguatges d'indexació.- Practicar estratègies per minimitzar el soroll i el silenci documental.
5. Avaluar els resultats de cerca obtinguts.	<ul style="list-style-type: none">- Valorar la idoneïtat de la resposta obtinguda en base a la necessitat informativa de partida.

Taula 1. Objectius i competències de l'assignatura de Documentació aplicada a la Traducció.

El treball per a adquirir aquestes competències s'organitza en les següents modalitats:

- Treball presencial: classes magistrals i classes pràctiques. En aquestes últimes es desenvolupen exercicis d'aula que permeten l'adquisició de tècniques parcials; presentacions orals de determinats conceptes teòrics que els alumnes han hagut de preparar de forma autònoma; discussió dels resultats dels exercicis; debats diversos, etc.
- Treball autònom: estudi individual dels apunts i d'altres materials (estan penjats al Campus Virtual), de la bibliografia complementària i dels solucionaris de les pràctiques d'aula i dels exercicis avaluable.
- Treball avaluable: exercicis individuals i en grup, seguiments d'aquests mitjançant tutories i d'altres activitats col·lectives a l'aula.

Respecte de la metodologia, s'intenta aplicar al màxim l'avaluació continuada. A través d'aquest procés els professors rebem continus *inputs* que ens permeten valorar fins quin punt els estudiants estan assolint les competències. Formen part de l'avaluació continuada exercicis presencials, exercicis autònoms, tutories, debats, activitats col·lectives a l'aula, etc.

En totes les activitats que es proposen s'intenta potenciar al màxim l'aprenentatge de tècniques que l'alumne pot aplicar immediatament com estudiant i més endavant en l'exercici professional. No obstant, no resulta secundari l'ensenyament d'aspectes teòrics que resulten bàsics per a entendre què s'està fent i per què. Així mateix es potencia el treball autònom, ja sigui en grup o individual, i que l'alumne es responsabilitzi al màxim del seu aprenentatge, de manera que entengui que el professor no és la única font d'informació de la que disposa.

2.4. **Les assignatures de Traducció general de la llicenciatura de Traducció i Interpretació de la UAB.**

Al pla d'estudis de l'actual llicenciatura de Traducció i Interpretació hi ha quatre assignatures troncales de traducció directa general, o iniciació a la traducció, i tres assignatures de traducció especialitzada. Les assignatures de traducció general es troben als dos primers cursos i es conceben com d'iniciació a les tècniques de la traducció, d'una banda, i de preparació per a la traducció especialitzada de l'altra. Els alumnes que ingressen a primer curs ja posseeixen coneixements suficients d'una llengua estrangera, denominada llengua B (pot ser l'anglès, el francès o l'alemany) per a traduir a la seva llengua materna, denominada llengua A (català o castellà) i per tant posseeixen les bases per a desenvolupar les competències específiques del traductor expert en un estadi inicial.

Aquest desenvolupament implica construir un coneixement operatiu específic: seqüències de procediments que facin més ràpids els processos de comprensió o anàlisi, en el nostre cas, en llengua alemanya, de reformulació o síntesi en llengua espanyola, i de cerca d'equivalències. Sintetitzant molt, la traducció pot ser descrita com un procés intencional de reproducció textual amb trets específics que la distingeixen d'altres processos de reproducció textual (síntesi, dictat, etc.) per les característiques de l'objectiu (que es plasma tradicionalment en el terme de "fidelitat") i de la tasca (alternança lingüística). Els processos bàsics de la traducció són:

- Comprensió: construcció de la representació del text original (TO).
- Definició de l'objectiu: construcció de la representació del text terminal (TT).
- Formulació del TT.
- Definició i resolució de problemes.
- Avaluació dels resultats en funció de l'objectiu.

A l'hora de prendre decisions i definir i resoldre els problemes el traductor expert ha de tenir en compte un gran nombre de paràmetres que constitueixen el seu coneixement abstracte. Evidentment aquests paràmetres, que són a l'hora conceptes bàsics de la Traductologia, s'han de seleccionar o modular per a l'alumne principiant.

A les assignatures de 1r i 2n curs s'estudien sis tipus de paràmetres:

- El gènere textual.
- Els factors textuais fonamentals (coherència i cohesió).
- Els factors fonamentals de la situació comunicativa (intenció del receptor i expectatives del receptor).
- Els factors del procés.
- Recursos per a la traducció general.
- Objectiu de la traducció (relació entre TO i TT, “fidelitat”).

Els textos amb els quals es treballa a l'aula es caracteritzen al camp de la didàctica de la traducció com a “generals”, entenent “general” com a sinònim de “no especialitzat” o “no literari”. Es tracta de (fragments de) documents autèntics, normalment sobre temes d'actualitat, de gèneres diversos, si bé predominen els textos expositius, descriptius i narratius amb un grau de complexitat estructural baixa o mitja, sobretot a 1r curs. Això no exclou que s'introdueixi algun text literari o que presenti algun tret estilístic propi del llenguatge literari.

Els factors textuais i els de la situació comunicativa constitueixen els criteris bàsics de decisió del traductor. En un estadi inicial, i per tal de reduir la complexitat de les operacions, els factors textuais amb els quals es treballa són el sentit del text i dels elements lingüístics, que se sintetitza en el concepte de coherència, i l'estructura relacional del text, que se sintetitza en el concepte de cohesió. Els factors de la situació comunicativa (o de les situacions comunicatives en el cas de la traducció) es redueixen igualment als més essencials: la intenció de l'autor i les expectatives del receptor tal com es reflecteixen en el text. Cal matisar que per tal d'acostar la pràctica d'aula a la “vida real” alguns professors de traducció formulem “encàrrecs” per a la traducció de cadascun dels textos. L'encàrrec contextualitza la traducció i serveix per determinar, juntament amb els altres factors, el tipus de relació (o grau de fidelitat) que s'establirà entre el TO i TT. El gènere i tema del TO, més els factors textuais i de la situació constitueixen els criteris per a la selecció dels recursos lingüístics i la formulació del TT, així com per a la resolució dels problemes.

Els factors del procés que s'estudien des d'un punt de vista teòric a l'estadi d'aprenentatge inicial són: les fases del procés, el seu objectiu i els problemes de traducció.

Al camp de la traducció els recursos poden classificar-se atenent a diversos criteris. El més útil des d'un punt de vista didàctic és el criteri de l'objectiu de la consulta. En aquest cas tenim dos grans grups de recursos, els que serveixen per a la cerca lèxica (fonamentalment diccionaris) i els que serveixen per a la cerca temàtica (fonamentalment enciclopèdies, però també textos sobre el tema corresponent i que s'anomenen “textos paral·lels”), en el ben entès que moltes vegades les seves funcions se solapen. No cal dir que els recursos són fonamentals a l'hora de resoldre problemes; per això el traductor els ha de conèixer (p.e. l'estructura del diccionari), però sobretot ha de conèixer el seu ús (p.e. distingir la funció d'un diccionari de llengua de la d'una enciclopèdia).

L'aplicació d'aquests coneixements abstractes en relació amb el coneixement procedimental específic constitueixen la dimensió estratègica i reflexiva del procés.

A partir d'aquí es formulen els següents objectius per a les assignatures de traducció general alemany-castellà:

- Conèixer eines per a la traducció general.
- Comprendre conceptes i processos fonamentals de la traducció.
- Comprendre els problemes de traducció
- Aplicar conceptes i processos fonamentals a la traducció de textos generals.
- Aplicar conceptes i processos fonamentals a la resolució de problemes.
- Avaluar el resultat i el procés de traducció.

2.4.1. Les competències de les assignatures de Traducció general alemany-castellà

D'aquests objectius es deriven les següents competències que han de desenvolupar els estudiants a les assignatures de traducció general alemany-castellà:

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES
1. Conèixer recursos per a la traducció general.	- Anomenar i descriure recursos per a la traducció general.
2. Comprendre conceptes i processos fonamentals de la traducció.	- Relacionar conceptes fonamentals en la traducció de textos generals. - Reconèixer el(s) gènere(s) textuals i els factors textuals fonamentals en la traducció de textos generals. - Relacionar els processos de comprensió, definició de l'objectiu, definició i resolució de problemes, i avaluació en la traducció de textos generals.
3. Comprendre els problemes de traducció.	
4. Aplicar conceptes i processos fonamentals a la traducció de textos generals.	- Construir la representació del text original. - Construir la representació del text terminal. - Formular el text terminal. - Resoldre problemes amb ajut d'eines. - Utilitzar conceptes fonamentals per construir la representació del TO.
5. Aplicar conceptes i processos fonamentals a la resolució de problemes.	- Utilitzar conceptes fonamentals per construir la representació del TT. - Utilitzar conceptes fonamentals per definir problemes. - Utilitzar conceptes fonamentals per definir necessitats de cerca. - Utilitzar conceptes fonamentals per avaluar els resultats de la cerca. - Utilitzar conceptes fonamentals per avaluar el TT en funció de l'objectiu.
6. Avaluar el resultat i el procés de la traducció	- Justificar els recursos utilitzats. - Justificar les decisions del procés de traducció. - Revisar el text traduït sobre la base de l'objectiu formulat prèviament.

Taula 2. Objectius i competències de les assignatures Traducció general alemany-castellà.

El treball per a adquirir aquestes competències s'organitza en quatre modalitats:

- Treball presencial: inclou l'exposició del temari en classe magistral, exercicis d'aula per a adquirir tècniques parcials, presentacions orals, discussió de traduccions.
- Treball tutoritzat: treballs individuals de traducció raonada de textos, estudi del temari
- Treball autònom: activitats que decideix l'alumne per a millorar les seves capacitats.
- Treball avaluable: treballs individuals de traducció raonada, revisió de traduccions, prova de traducció.

Els materials bàsics de l'assignatura són el temari i el dossier de textos. El temari, que es troba al Campus Virtual, conté l'exposició dels temes i exercicis o petits treballs pautats i dirigits a l'adquisició de tècniques. El dossier de textos conté els textos que els alumnes hauran de traduir i que es debaten a classe.

L'avaluació és continuada i la nota es constitueix per dos treballs de traducció raonada (50%), una prova de traducció amb diccionaris a l'aula (30%), exercicis del temari (10%) i informe del treball autònom (10%).

Les competències relacionades amb la documentació es treballen i s'avaluen mitjançant els exercicis del temari i a través dels treballs de traducció raonada. Els exercicis del temari estan dirigits a l'adquisició de tècniques fora del context d'una traducció concreta (exercicis de cerca lèxica en diccionaris, de cerca d'informació en enciclopèdies, textos paral·lels, etc.). En els treballs de traducció raonada els estudiants han de traduir un text i dur a terme diferents tasques complementàries, algunes relacionades amb l'ús de recursos i la resolució de problemes: definir problemes, justificar solucions o justificar procediments de cerca.

2.5. Metodologia

El disseny d'activitats per al desenvolupament i l'avaluació de les competències integrades de Documentació i de Traducció s'inscriu en els plantejaments de les metodologies actives, l'objectiu de les quals és que l'estudiant no «rebi» els coneixements, sinó que els construeixi. Entre els trets més representatius d'aquestes metodologies volem destacar el fet que justament afavoreixen el desenvolupament de les habilitats de cerca, selecció, anàlisi i avaluació de la informació així com la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge. Com s'ha assenyalat (Benito & Cruz 2007:21), això propicia que els estudiants es preparin per a interactuar amb el seu entorn i desenvolupin el pensament crític, actituds col·laboratives, destreses professionals i capacitat d'autoavaluació.

2.5.1. Aprenentatge actiu

Entre les principals metodologies actives, aprenentatge cooperatiu, mètode del cas, i aprenentatge basat en problemes (ABP), ens hem decantat per aquest darrer enfocament per diverses raons. Com és sabut, l'ABP té per objectiu aconseguir que els estudiants, en grup i guiats pel docent trobin la resposta a una pregunta o problema. Aquest plantejament guarda nombrosos paral·lelismes amb un dels procediments d'aprenentatge i avaluació comunament acceptats de la didàctica de la traducció com és la traducció raonada. El procediment consisteix bàsicament que els estudiants, individualment o en grup, preparen la traducció d'un text que després es discuteix a l'aula. A aquest treball central es poden afegir, sobretot ens els estadis inicials de la formació, altres tasques que tenen per objectiu guiar la reflexió sobre el procés mateix de la traducció o bé sobre la definició i resolució de problemes concrets. Entre els paral·lelismes amb els plantejaments de l'ABP podem destacar:

- S'acostuma a treballar amb textos autèntics (no manipulats pel docent) per a la traducció dels quals es formula un encàrrec, és a dir, s'especifica un lector i una situació de recepció .
- Qualsevol traducció (el problema plantejat) té múltiples solucions possibles; en altres paraules, qualsevol tasca de traducció pot ser entesa com un problema mal definit.
- L'estudiant (o el grup de treball) ha d'identificar els seus coneixements lingüístics i temàtics abans de traduir.
- L'estudiant ha de buscar, entendre i integrar conceptes bàsics i posar en joc competències molt variades, és a dir, ha d'integrar teoria i pràctica.
- El debat sobre els problemes que ha plantejat la traducció propicia l'intercanvi de coneixements entre els estudiants.
- El paper del docent és més de facilitador o de guia que de transmissor d'informació (el docent no ofereix «la» traducció correcta).

2.5.2. Avaluació

És ben conegut que l'avaluació té un paper molt important per als alumnes i que condiciona les seves estratègies d'aprenentatge; de fet l'avaluació determina què i com s'aprèn. El nou model implica passar d'una avaluació de l'aprenentatge a una avaluació per a l'aprenentatge, que entenem com un procés de cerca i interpretació d'evidències per tal que l'estudiant i el docent sàpiguen on es troba el primer en el seu procés d'aprenentatge, on hauria de ser i com pot arribar-hi. Amb l'avaluació per a l'aprenentatge es tracta d'aconseguir sobretot una retroalimentació efectiva per a l'estudiant, que pot dirigir millor el seu procés, i per al docent, que pot adaptar la seva metodologia als resultats obtinguts (Benito & Cruz, 2007: 90).

2.6. Resultats

Així doncs, hem decidit revisar els nostres plantejaments metodològics per aconseguir que els estudiants relacionin les tasques de cerca d'informació amb els processos de resolució de problemes de traducció a l'assignatura de documentació, i que apliquin els processos de cerca de forma rigorosa a les assignatures de traducció. Això ha suposat, en primer lloc, revisar els nostres objectius i competències compartits i analitzar com es treballaven fins ara, com a base per a desenvolupar tasques conjuntes d'aprenentatge i avaluació.

2.6.1. Objectius compartits

A la taula següent podem veure els objectius compartits de les assignatures *Traducció general alemany-castellà* (TG) i *Documentació aplicada a la traducció* (DaT):

OBJECTIUS DE TRADUCCIÓ	OBJECTIUS DE DOCUMENTACIÓ	OBSERVACIONS
- Conèixer recursos per a la traducció general.	- Conèixer les tipologies de fonts d'informació útils per al traductor.	A l'assignatura de TG es treballen dos tipus de recursos: lèxics i temàtics. A DaT es treballen només els temàtics.
- Comprendre els problemes de traducció.	- Comprendre els problemes de traducció.	Tot i que l'enunciat és idèntic, a TG es treballen amb exhaustivitat tots els problemes (lèxics, temàtics, culturals, convencions, etc.). La DaT no els tracta amb la mateixa profunditat, a més, es centra bàsicament en els temàtics i culturals.
- Aplicar conceptes i processos fonamentals a la traducció de textos generals. - Aplicar conceptes i processos fonamentals a la resolució de problemes.	- Aplicar els conceptes i les tècniques documentals a la cerca de fonts d'informació.	Per a la TG la cerca en documents és una tècnica més per a resoldre problemes. Aquí entra l'aportació fonamental de la DaT que aprofundeix els passos, processos i tècniques.
- Avaluar el resultat i el procés de la traducció.	- Avaluar els resultats de cerca obtinguts.	En els dues assignatures es pondera la idoneïtat de la resposta obtinguda en base a la necessitat de partida. A DaT es posa més atenció en els problemes de mètode i tècnics, i la valoració de la resposta no es fa en funció de la traducció d'un text sencer, tal i com passa a TG.

Taula 3. Objectius compartits de les assignatures de Traducció general alemany-castellà i Documentació

De la taula es desprèn que es poden integrar les competències relacionades amb objectius “d’aplicació” i “avaluació” en terminologia de Bloom (1975). Pensem que les competències relacionades amb els objectius de “coneixements” i de “comprensió” s’haurien de treballar per separat en cadascuna de les assignatures, i prèviament a les competències d’aplicació i avaluació, que són les que es poden integrar. Aquestes competències integrades es presenten a la taula següent, juntament amb els seus objectius:

COMPETÈNCIES	OBJECTIUS
<ul style="list-style-type: none"> - Utilitzar conceptes fonamentals per definir el problema. - Concretar les necessitats informatives en funció de la definició del problema. - Seleccionar les fonts d’informació. - Emprar els llenguatges d’interrogació de bases de dades i cercadors. - Emprar els llenguatges d’indexació. - Practicar estratègies per minimitzar el soroll i el silenci documental. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar conceptes i processos fonamentals a la traducció de textos generals. - Aplicar conceptes i processos fonamentals a la resolució de problemes. - Aplicar els conceptes i les tècniques documentals a la cerca de fonts d’informació.
<ul style="list-style-type: none"> - Valorar la idoneïtat de la resposta en base a la formulació del problema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Avaluar els resultats de cerca obtinguts. - Avaluar el resultat i el procés de la traducció

Taula 4. Competències integrades

Per al desenvolupament i l’avaluació d’aquestes competències es poden programar activitats que l’alumne ha de dur a terme en el context de la traducció de textos concrets i de la resolució de problemes concrets:

1. Definir el problema de traducció.
2. Concretar la necessitat informativa.
3. Pensar i llistar possibles tipus de fonts on es pot trobar la informació necessària.
4. Indicar i justificar la font o fonts seleccionades.
5. Fer la cerca utilitzant els recursos més adients dels llenguatges d’interrogació i d’indexació.
6. Valorar la idoneïtat de la resposta trobada en relació amb la necessitat informativa.
7. Integrar la resposta trobada en el text.

Mitjançant aquestes activitats es desenvolupen i s’avaluen les competències següents:

COMPETÈNCIES	ACTIVITATS
- Utilitzar conceptes fonamentals per definir el problema.	1
- Concretar les necessitats informatives en funció de la definició del problema.	1, 2
- Seleccionar les fonts d’informació.	1, 2, 3, 4
- Emprar els llenguatges d’interrogació de bases de dades i cercadors. - Emprar els llenguatges d’indexació. - Practicar estratègies per minimitzar el soroll i el silenci	2, 3, 5

documental.	
- Valorar la idoneïtat de la resposta en base a la formulació del problema.	1, 2, 6, 7

Taula 5. Relació entre activitats i competències

En el disseny de treballs de traducció raonada es poden incloure totes o bé només algunes d'aquestes activitats. Per exemple, es pot plantejar un treball en el qual l'alumne únicament hagi de definir els seus problemes i concretar les seves necessitats informatives de cara a la traducció del text. En l'extrem contrari, un treball de traducció raonada inclouria totes les activitats.

CONCLUSIONS

Els plantejaments de la formació per competències constitueixen el marc idoni per a un projecte d'integració de competències en la formació de traductors, ja que atenen tant a l'adquisició de coneixements i habilitats com a la seva mobilització en situacions concretes. A més a més, afavoreix la motivació dels estudiants, perquè veuen les possibilitats d'aplicació dels coneixements i les tècniques que adquireixen per separat a diverses assignatures.

L'enfocament de l'ABP, com a metodologia activa, ens sembla especialment indicat per al desenvolupament de les competències integrades ja que els seus plantejaments coincideixen en els seus aspectes més importants amb la metodologia comunament emprada a la didàctica de la traducció.

En aquest treball hem presentat un model de competències integrades de traducció i de documentació a partir dels objectius compartits d'ambdues assignatures. El model contempla com a centrals les competències d'aplicació i d'avaluació que es mobilitzen en les situacions de cerca d'informació per a resoldre problemes de traducció.

Aquest model de competències porta al disseny d'activitats d'aprenentatge i d'avaluació conjuntes que posen de relleu l'estret vincle entre la Traducció i la Documentació.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Benito, Águeda; Cruz, Ana (coords.). (2007). *Nuevas claves para la docencia universitaria en el Espacio Europeo de Educación Superior*. 2ª ed. Madrid: Narcea.

Bloom, Benjamin Samuel; et al. (1975). *Taxonomía de los objetivos de la educación: la clasificación de las metas educacionales. Manuales I y II*. 5ª ed. Buenos Aires: Ateneo

Codina, Lluís. (1997). *Proyecto docente: documentación en los medios de comunicación*. Universitat Pompeu Fabra. Barcelona. Edició en xerocòpia

González, Julia; Wagenaar, Robert (eds.). (2003). *Tuning Educational Structures in Europe* [en línia]: *informe final: fase uno*. Universidad de Deusto/Universidad de Groningen. <http://www.unideusto.org.tuning> (Darrera consulta 28-04-08)

Lasnier, François. (2000). *Réussir la formation par compétences*. Montreal: Guérin

Libro Blanco [en línia]: *título de grado en traducción e interpretación*.(2004). [Madrid]: Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación. http://www.aneca.es/activin/docs/libroblanco_traduc_def.pdf (Darrera consulta 20-04-08)

Neubert, Albrecht. (1994). "Competence in translation: a complex skill, how to study and how to teach it". Mary Snell-Hornby; Franz Pöchhacker; Klaus Kaindl (eds.). *Translation studies: an Interdiscipline*. Amsterdam, Filadèlfia: John Benjamins., p.411-420

Ortoll Espinet, Eva. (2003). "Competencia informacional para la actividad traductora". *Revista Tradumàtica: traducció i tecnologies de la informació i la comunicació*. Núm. 2 (novembre). <http://www.fti.uab.es/tradumatica/revista> (Darrera consulta 24-06-08)

PACTE (2000). "Acquiring translation competence: hypothesis and methodological problems in a research project. Allison Beeby; Doris Ensinger; Marisa Presas (eds.). *Investigating translation*. Amsterdam, Filadèlfia: John Benjamins, p.99-106

Palomares Perraut, R. (2000). *Recursos documentales para el estudio de la traducción*. Málaga: Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico de la Universidad de Málaga

Presas, Marisa. (2005). "Contributions de la psychologie cognitive à l'explication de la compétence du traducteur". Jean Peeters (ed.). *On the Relationships between translation theory and translation practice*. Frankfurt, [etc.]: Peter Lang, p.177-187

Presas, Marisa. (2007). "Translatorische Kompetenz: Von der Leipziger Schule bis zur kognitiven Wende". Gerd Wotjak (ed.) *Quo vadis Translatologie? Ein halbes Jahrhundert universitäre Ausbildung von Dolmetschern und Übersetzern in Leipzig. Rückschau, Zwischenbilanz und Perspektiven aus der Außensicht*. Berlín: Frank & Timme, p.353-366

Presas, Marisa; Cid, Pilar. (2008). "La integración de competències en la formació de traductors". CIDUI [en premsa]. 27 p.

Recoder, Mª José; Cid, Pilar (2004). "La documentación en la traducción especializada". Consuelo Gonzalo García, Valentín Yebra (eds.). *Manual de documentación y terminología para la traducción especializada*. Madrid: Arco Libros. (Instrumenta bibliologica). P. 73-88

Recoder, Mª José; Cid, Pilar. (2003). "Traducción y documentación [fitxer en línia]: cooperar para difundir la información". A: *Hipertext.net* (ISSN 1695-5498). N° 1. URL: <http://www.hipertext.net>

Towards the european higher education area [en línia]: *communiqué of the meeting of European Ministers in charge of Higher Education in Prague on may 19th 2001*. (2001). Accessible a: <http://www.crue.org/comcumbrepraga.htm> (Darrera consulta 15-04-08)